

OLGU SUNUMU

F.Ü.Sağ.Bil.Vet.Derg.
2018; 32 (1): 59 - 61
http://www.fusabil.org

Esmer Irk Erkek Bir Buzağıda Kist Dermoidle Birlikte Ektopik Diş Olgusu *

Ramazan GÖNENCİ^a
Cafer Tayer İŞLER^b
Mehmet Zeki Yılmaz DEVECİ^c
Ziya YURTAL^d
İbrahim ALAKUŞ^e

Mustafa Kemal Üniversitesi,
Veteriner Fakültesi,
Veterinerlik Cerrahi
Anabilim Dalı,
Hatay, TÜRKİYE

^a ORCID: 0000-0002-4043-2612

^b ORCID: 0000-0002-1910-8316

^c ORCID: 0000-0002-9532-247X

^d ORCID: 0000-0001-6080-1860

^e ORCID: 0000-0002-2031-7035

Bu olgu sunumunda; 5 günlük, 40 kg ağırlığında ve esmer ırkı erkek bir buzağıda kongenital olarak şekillenen dişsiz bölge olan rostral maksilla üzerinde çıkmış ektopik diş olgusu klinik, radyografik ve operatif sağıltım olarak değerlendirildi. Dissosiyatif anestezi sonrası ektopik dişi davye yardımıyla çekilen buzağının, daha sonra yapılan ilk klinik kontrolünde süt emmede hiç sıkıntı yaşamadığı belirlendi. Süt emme zorluğu yaşayan yeni doğmuş buzağuların ektopik diş yönünden de muayene edilmesi gerektiği sonucuna varıldı.

Anahtar Kelimeler: Anomali, buzağı, ectopia dentis, ektopik diş, maksilla

A Case of Ectopia Dentis with Cyst Dermoids in a Male Brown Swiss Calf

In this case report, a congenital ectopia dentis anomaly case located in rostral maxilla which is normally nontooth region was evaluated clinically and radiographically, and treated operatively in a 5 days aged, 40 kg weighted and male Brown swiss calf. No sucking problem was determined in the first clinic control of the calf in that the ectopic tooth extraction was performed with a dental davy following the dissociative anesthesia. It was concluded that the calves that suffer from suckling difficulties congenitally should also be examined for ectopic tooth.

Key Words: Anomaly, calf, ectopia dentis, ectopic tooth, maxilla

Giriş

Ektopik diş; anatomik olarak aksiyal pozisyonda gelişemeyen ya da yanlış yerden çıkan veya alveolar ark dışında yerleşmiş dişler olarak tanımlanır (1, 2). Ektopik diş oluşumunun etiyolojisinde; travma, enfeksiyon, genetik predispozisyon, iatrojenik ve gelişimsel bozukluklar ile yarık dudak ve damak üzerinde durulmuştur (3, 4). Ektopik dişin; kalıcı diş tomurcuğu yanındaki dental laminadan oluşan üçüncü diş yatağından geliştiği ya da kendi kalıcı diş tomurcuğundan bölünerek ortaya çıktığı ileri sürülmüştür (5). Bu dişler çoğu kez asemptomatik olup; bazı durumlarda yüz ağrısı, baş ağrısı fungal rinit, rinosinuzit, epistaksis, kötü kokulu burun akıntısı, septal deviasyon, eksternal nazal deformite ve nazolakrimal kanal darlığı gibi farklı bulgularla da kendini gösterebilir (3, 5-7).

Ektopik dişin tanısı klinik bulgular ve radyolojik tetkiklerle konulur. Ektopik dişin tanısı ve tedavisinin planlanmasında bilgisayarlı tomografiden de yararlanılmaktadır. Ayırıcı tanıda yabancı cisim, rinolit, benign ve malign tümörler dikkate alınmalıdır (5, 8). Asemptomatik ektopik dişlerin cerrahi olarak tedavi edilmesine gerek olmadığı ve takip edilmesi gerektiği savunulurken, semptomatik durumlarda bu dişlerin lokalize oldukları bölgelere göre ekstraoral, intraoral veya endoskopik cerrahi yöntemler uygulanabilmektedir (2). Anatomik olarak diş çıkma bozukluğu olarak değerlendirilebilecek ektopik dişin sağıltımında, eğer normal yerine ortodontik metotlarla getirilemiyorsa ekstraksiyon önerilmektedir (1, 9).

Buzağılarda kesici süt dişleri (dentes decudi) 8 adet olup onlar da mandibula üzerinde yer alır (Şekil 1-3). Maksilla üzerinde ise kesici diş bulunmaz (10).

Bu olgu sunumunda, esmer ırk (montofon) ırkı erkek bir buzağıda kist dermoidle birlikte maksilla üzerinde çıkmış olan ektopik diş anomali olgusunun tanı ve sağıltımı değerlendirilmiştir.

Olgu Sunumu

Bu olgu sunumunda, Mustafa Kemal Üniversitesi Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı Kliniği'ne göz problemi şikayeti ile getirilen 5 günlük ve 40 kg ağırlığında esmer ırk erkek bir buzağıda kongenital olarak şekillenen ektopik diş anomali olgusunun klinik ve operatif sağıltımı değerlendirildi. Klinik muayenede, sağ palpebral tersiya ve sol kornea üzerinde yaygın kist dermoid (Şekil 1c) olgusu, buna bağlı olarak da hayvanın göremediği saptandı. Ayrıca maxillanın sol ön tarafında tek taraflı ektopik bir dişin varlığı fark edildi (Şekil 1a) ve maksillanın rostralindeki bu ektopik diş ventrodorsal (VD, Şekil 2a) ve laterolateral (LL, Şekil 2b) yönlü alınan radyografiler ile de doğrulandı.

Geliş Tarihi : 27.09.2017
Kabul Tarihi : 21.12.2017

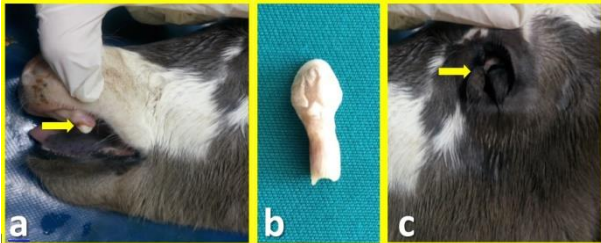
Yazışma Adresi Correspondence

Ramazan GÖNENCİ
Mustafa Kemal Üniversitesi,
Veteriner Fakültesi,
Cerrahi Anabilim Dalı,
Hatay – TÜRKİYE

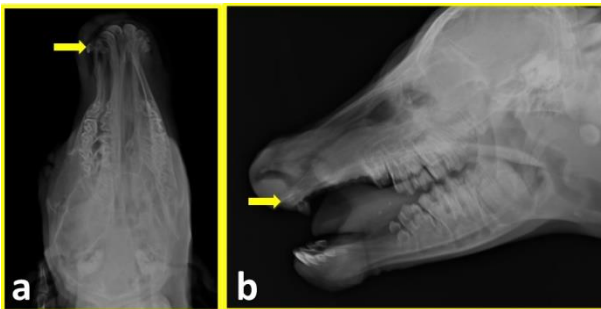
gonenci@hotmail.com

* First International Turkey Veterinary Surgery Congress, 11-14 May 2016, Erzurum.

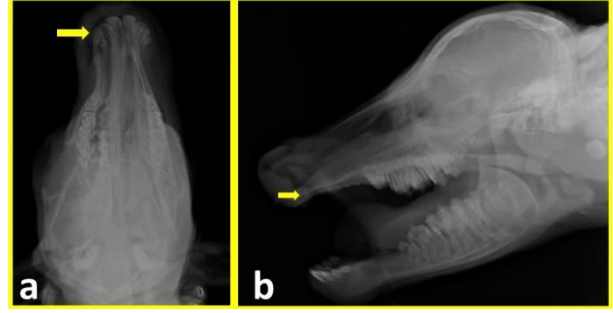
Ksilazin hidroklorid (0.25 mg/kg, kasiçi) (Alfazine®, Alfasan) ve ketamin hidroklorid (5 mg/kg, kasiçi) (Alfamine®, Alfasan) ile yapılan anestezi sonrası operasyona alınan buzağının elektrokoter (Elektro-mag® M 20-40) yardımıyla kist dermoidleri kornea lehine olacak şekilde ekstirpe edildikten sonra, ektopik diş davye yardımıyla çekildi (Şekil 1b). Diş çekiminden sonra dişe ait bir kalıntı olup olmadığını kontrol etmek için tekrar radyografileri alındı (Şekil 3a,b). Diş ekstirpasyonu dolayısıyla ağız antiseptiği olarak klorheksidin glukonat (%0.12) ve benzidamin HCl (%0.15) etken madde içeren (Kloroben Oral Sprey®, Drogsan) sprey günde 3 kez, göze lokal uygulama için asit borik (%2) ve siprofloksasin damla günde 2 kez (Cipro %0.3®, Biofarma), profilaktik amaçlı sistemik antibiyotik uygulaması için penisilin-streptomisin (Reptopen-S®, Ceva) günde bir kez (0.08 mL/kg kasiçi), vitamin (Nervit Kompoze®, Vetaş) desteği günde bir kez (0.1 mL/kg, kasiçi) ve nonsteroid antiinflatuar amaçlı flunixin meglumin (Fulimed®, Alke) günde bir kez (2 mg/kg, IM) bir hafta süreyle kullanılacak şekilde reçete edildi. Daha sonra yapılan ilk klinik kontrolde; hayvanın durumunun iyi olduğu, süt emmede hiç zorluk yaşamadığı, süt emme kabiliyetinin belirgin oranda arttığı belirlendi. Bunun dışında postoperatif herhangi bir komplikasyona rastlanmadı. İlerleyen süreçte hasta sahibi buzağıyı uzaklık sebebiyle tekrar kontrole getirmemiş olduğundan telefon ile takip yapılarak emme ve diğer yaşamsal fonksiyonlarının iyi olduğu, erişkinlik sonrası da 600 kg kesim ağırlığına ulaşması itibariyle besi hayvanı olarak kesildiği öğrenildi.

Şekil 1. Ektopik dişin operasyon öncesi (a, ok) ve çekiminden sonraki görünümü (b). Sol gözdeki kist dermoid (c, ok).

Şekil 2. Ektopik dişin postoperatif ventrodorsal (a) ve lateral radyografik görüntüsü (oklar).

Şekil 3. Ektopia dentisin postoperatif ventrodorsal (a) ve lateral (b) radyografik görüntüsü (oklar)

Tartışma

Veteriner alandaki literatür taramasında, gerek buzağı gerek ise diğer türlerde ektopik diş olgusu bildiren bir çalışmaya rastlanmamıştır. Ektopik diş olgularına yakın sayılabilecek dentigeröz kist olgusu bildirim de oldukça sınırlı sayıdadır (11, 12). Beşeri hekimler tarafından bildirilen ektopik dişler daha çok erkeklerde görülen, bulunduğu yere göre değişik semptomlar gösteren ve ender olarak karşılaşılan bir rahatsızlık olup, bu dişlerin görülme sıklığı %0.1-1.0 olarak bildirilmiştir (5, 7, 13). Çalışmada sunulan olgu kliniğe gözlerde kitle şikayeti ile getirilmiştir. Göz muayenesinde bilateral keratit ve kist dermoid teşhisi sonrasında anomali olgularında eş zamanlı başka anomaliler olabileceği şüphesiyle yapılan detaylı genel muayenede diş bulunmaması gereken bölgede ektopik diş tespit edilmiştir. Ancak klinik kontrolde süt emme kabiliyetindeki belirgin artışın belirlenmesi; araştırmalarda ektopik dişten kaynaklanan muhtemel hafif bir ağrının operasyondan sonra ortadan kalkmasıyla, emme işleminin arttığı ve hayvan sahibinin gözlere odaklandığı için bu durumu fark edemediği kanısını oluşturmuştur.

Ektopik dişler genellikle kesici ve köpek dişleri şeklinde karşılaşılmaktadır (5). Ancak premolar ve molar dişlerde de rastlanabilir (3, 5). Yine süt dişi, kalıcı diş ya da fazlalık diş de olabilir (6). Çoğunlukla yerleşim yerleri; üst kesici diş bölgesinde olmakla birlikte, damakta, çenede, maksillar sinüste, mandibulada, göz bölgesinde, nazal kavitede, alt konhada ve deri içinde de görülebilirler (5, 8). Söz konusu diş, sol alt 3-4. insisiv dişler düzeyine isabet etmektedir (Şekil 2a, b). Ancak sığırlarda maksillada kesici dişlerin bulunmadığı göz önünde tutulursa bu durum fazlalık olarak da görülebilir (10).

Ektopik diş tedavisinde intraoral cerrahi tedavinin başarılı sonuçlar verdiği ifade edilmiştir (5). Bunun dışında transnazal ve transpalatal endoskopi ile bazı ekstraoral yaklaşımlar da rapor edilmiştir (14, 15). Dişin çekilmemesi durumunda, kist, tümör ve perforasyon gibi komplikasyonların ortaya çıkması olasıdır (6). Veteriner cerrahide ektopik diş ekstraksiyonu pek başvurulan işlem değildir. Bu nedenle sunulan olguda cerrahi girişim klinisyen veteriner hekimlere tavsiye açısından önerilmelidir.

Yapılan literatür taramalarında özellikle son yıllarda ektojik dişle ilgili beşeri olgu sunumları, bazı derlemeler (2, 5, 7, 8, 13-15) ve hayvanlarda ektojik diş benzeri bir oluşum olan dentögenöz kist olgularıyla ilgili bildirimler bulunmaktadır (11, 12). Ancak, bu durum hayvanlarda çok ender olarak görülse de, emme refleksi veya isteği zayıf buzağlarda ektojik diş olasılığı da göz önünde tutulmalıdır. Dişsiz olması gereken bölgelerde ektojik diş bulunması; ektojik dişin biçimine, boyutuna ve bulunduğu bölgeye göre değişen derecelerde gingival

irritasyon veya travma oluşturması sebebiyle gingivitis veya oklüzyon sorunları oluşturarak buzağının iştah, emme refleksi ve emme isteği üzerine olumsuz etkileri olabilmektedir.

Sonuç olarak, en kısa sürede uzaklaştırılmak suretiyle bu olumsuz durumların düzeltilmesi ve doğum sonrası ilk günlerde buzağının emerek immun sistem desteğinin sağlanması genel sağlık açısından önem kazanmaktadır.

Kaynaklar

1. Fahrenkrug P. Pedodontics: Dental problems in young dogs. Veterinary Dentistry, Eukanuba Clinical Dental Symposium, The XXX AMVAC Annual Congress, Madrid, SPAIN. 2013; 16.
2. Küçükolbaşı H, Esen A. Maksiller sinüste ektojik üçüncü molar diş: Bir olgu sunumu. Selcuk Dental Journal 2014; 3: 134-137.
3. Beech A, Haworth S, Thomas DM, Farrier J. The endoscopic removal of a nasally ectopic premolar tooth. Open Journal of Stomatology 2015; 5: 142-146.
4. Yorgancılar E. Ektojik intranasal diş. Dicle Tıp Dergisi 2008; 271-273.
5. Salihoğlu M, Korkmaz Ö, Öğreden Ş, İncedayı M. Atipik yüz ağrısıyla seyreden ektojik diş: İki olgu sunumu. Gülhane Tıp Dergisi 2010; 52: 216-218.
6. Jain NK, Vashistha S, Jain M. Dentigerous cyst with ectopic third molar tooth in maxillary sinus causing chronic rhinosinusitis. Clinical Rhinology: An International Journal 2013; 6: 106-107.
7. Altın G, Kersin B, Güldün E, Özçelik N, Çalım ÖF. Intranasal ectopic tooth causing septal deviation. İstanbul Med J 2015; 16: 77-79.
8. Erdivanlı ÖÇ, Kazıkdaş KÇ, Coşkun ZÖ, Özgür A, Demirci M. Antral ektojik diş. Entcase 2015; 3: 130, 1-5.
9. Özer K. Küçük Hayvan Diş Hekimliği. İstanbul: Teknik Yayınları, 1999.
10. Samsar E, Akın F. Özel Cerrahi. Ankara: Medipres, 2002.
11. Alçigir ME, Vural SA. A case of odontogenic inflammatory dentigerous cyst in a calf: Macroscopic and histopathological findings. Bulgarian Journal of Veterinary Medicine 2012; 15: 137-141.
12. Wapf P, Nuss K. Dentigerous cyst in a calf. Veterinary Record-English Edition 2005; 156: 580-582.
13. Eyigör H, Yılmaz MD, Osma Ü, Koca R. Bilateral maksiller sinüsde ektojik diş içeren dentijeröz kist: Olgu sunumu. Kocatepe Tıp Dergisi 2012; 13: 167-171.
14. Micozkadıoğlu SD, Erkan AN. Nazal kavitede ektojik diş: Olgu sunumu. KBB ve BBC Dergisi 2011; 19: 30-32.
15. Ömezli MM, Ayrancı F, Yurtyapan H, Salman N. Dentigerous cyst associated with an ectopic tooth in the subcondylar area: A case report and literature review. Middle Black Sea Journal of Health Science 2015; 1: 21-26.